

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUKSEN VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2017-2020 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2018

1. STRATEGISET VALINNAT

Strategiset valinnat muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Valintoihin vaikuttavat lisäksi ohjaavan ministeriön ja viraston omat strategiat, julkisen talouden suunnitelman tavoitteet sekä valtion talousarvion painopisteet.

Valinnat hallitusohjelman tavoitteista, kärkihankkeista ja konserniohjauksen tavoitteista

- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat kääntyneet nousuun. Tutkimuksen infrastruktuurit tutkimuksen edellytyksinä on otettu huomioon.
- Digitalisoidaan julkiset palvelut, sujuvoitetaan säädöksiä sekä parannetaan johtamista ja toimeenpanoa.

Valinnat hallinnonalan strategisista tavoitteista koskien Kotimaisten kielten keskusta

Alla olevat tavoitteet on valittu kullekin virastolle hallinnonalan yhteisistä hallitusohjelman pohjalta valituista strategisista tavoitteista, eikä niitä näin ollen ole muokattu virastoittain.

- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat vahvistuneet. Tutkimuksen infrastruktuurit tutkimuksen edellytyksinä on otettu huomioon. (Luvun 4 tavoite 1)
- Maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan on vahvistunut. (Luvun 4 tavoite 2)
- Digitalisaatiota on hyödynnetty. (Luvun 4 tavoitteet 1 ja 4)
- Palveluja on kehitetty asiakaslähtöiseksi ja niitä koskeva palvelulupaus on annettu. (Luvun 5 tavoite)
- Johtamista ja toimeenpanoa on parannettu. (Luvun 6 tavoite a)
- Työhyvinvointia on parannettu ja osaamista on kehitetty. (Luvun 6 tavoite a)
- Toiminta on tuloksellista, taloudellista ja tehokasta ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot. (Luvun 5 tavoite)

2. TAVOITETILA

Kotimaisten kielten keskus (Kotus) lisää kansallista osaamispääomaa asiantuntemuksellaan, avoimella toimintakulttuurilla ja aineistojen laaja-alaisella käyttöön avaamisella mahdollistaen toimintatapojen ja palvelujärjestelmän kehittämisen, uuden liiketoiminnan syntyminen sekä suomalaisen yhteiskunnan osaamiseen perustuvan uudistumisen.

Kotus toteuttaa hallitusohjelmaa ja toimintasuunnitelmaa strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi sekä valtioneuvoston ja eduskunnan päättämiä muita Kotusta tai sen toimialaa koskevia tavoitteita.

3. KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUKSEN TOIMINTA-AJATUS

Kotuksen toiminnan tavoitteena on lisätä tietoa kotimaisista kielistä ja niiden asemasta kulttuurissa ja yhteiskunnassa sekä näin osaltaan luoda edellytyksiä kielelliselle tasa-arvolle Suomessa. Kotus tuottaa palveluja ja julkaisuja, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen säilymistä ja kehittymistä.

Kotus on tunnettu kielenhuollon, sanakirjatyön, kielitiedon ja aineistojen asiantuntija sekä tehokkaasti verkottunut toimija yhteiskunnassa ja alan kansainvälisissä yhteyksissä. Kotuksen asiantuntemus ja palvelut ovat yhteiskunnan laajasti hyödyntämiä.

4. KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUKSEN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAUVUUS

Kotus edistää kielen asiantuntijana toimialaansa kuuluvien kielten hyvää ja selkeää käyttöä yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että suomi ja ruotsi tulevaisuudessakin ovat aktiivisessa käytössä yhteiskunnan kaikilla aloilla. Kotus tukee osaltaan muun kielisten Suomessa asuvien suomen ja ruotsin kielen käyttöä. Kotus tukee toiminnallaan saamen kielten, Suomen viittomakielten ja romanikielen asemaa. Näiden kielten lautakunnat toimivat Kotuksessa.

Suunnitelmakaudella Kotus vahvistaa yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan tarjoamalla resurssiensa puitteissa entistä enemmän palveluja verkossa, tukemalla maahanmuuttajien kotoutumista suomi - maahanmuuttajakieli-sanakirjojen avulla, vahvistamalla edelleen toimiaan virkakielen parantamiseksi ja saattamalla aineistojaan kaikkien käyttöön verkossa.

Kotuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 1

Kotus vahvistaa resurssiensa puitteissa palvelujensa tarjoamista verkossa avoimesti kaikille kansalaisille. Tämä lisää kansalaisten kielitietoisuutta ja parantaa kommunikointitaitoja ja äidinkielen osaamista.

Toimenpide 1: Palvelut verkkoon -hanke 2016 - 2018

Sähköinen julkaiseminen ja internet tarjoavat Kotukselle yhä paremmat ja kustannustehokkaammat mahdollisuudet tavoittaa ja palvella kansalaisia. Verkkopalvelun käyttäjiä ovat suuri yleisö, oppilaitokset, viranomaiset ja tiedotusvälineet sekä monet eri alojen ammattilaiset. Kotuksen verkkopalvelun eri osien tiedot metatietoineen yhtenäistetään ja järjestetään entistä systemaattisemmin. Hanke toteuttaa valtioneuvoston linjausta tiedon avoimesta tarjoamisesta.

Kotuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 2

Kotus luo edellytyksiä maahanmuuttajien kotoutumiselle laatimalla suunnittelukaudella suomi - somali-sanakirjan ja suomi - kurdin kielet -sanakirjoja.

Toimenpide 2: Maahanmuuttajakielten sanakirjahankkeet

Kotus laatii resurssiensa puitteissa maahanmuuttajakielten sanakirjoja ja tukee näin kotouttamista, käännös- ja tulkkitoimintaa ja maahanmuuttajien omia kieliä. Yhden sanakirjan laatiminen kestää muutaman vuoden. Suomi - somali - verkkosanakirjan alkuosa (A - R) ilmestyi 2017, suomi - kurdi-sanakirjat ovat tekeillä.

Kotuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 3

Kotus vahvistaa toimiaan viranomaiskielen parantamiseksi edistäen näin hallinnon avoimuutta ja viranomaisten toiminnan tehostumista.

Toimenpide 3: Virkakielen kehittäminen

Kotus jatkaa Hyvän virkakielen toimintaohjelman ehdotusten toteuttamista laatimalla resurssiensa puitteissa ja yhteistyössä ministeriöiden ja muiden viranomaisten kanssa vapaasti verkosta saatavia apuneuvoja viranomaisten kielenkäytön kehittämiseksi.

Viraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite 4

Kotus ottaa toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset kuten valtionhallinnon taloudelliset reunaehdot, digitalisaation ja normien purkamisen sekä hallinnollisen taakan keventämisen.

Toimenpide 4: Kotus varautuu mahdolliseen taloudellisten resurssien vähenemiseen priorisoimalla tehtäviään. Palveluja, julkaisuja ja kieliaineistoja tarjotaan sähköisesti verkkopalvelussa.

	2015	2016	2017	2018	2020
Indikaattorit	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite	tavoite
1: Verkkopalvelun käyntimäärät	1 294 000	1 764 000	1 350 000	1 800 000	1800 000
2: Maahanmuuttajakielten sanakirjojen sana-artikkelit, julkaistut (kpl/vuosi)	-	-	30 000	10 000	30 000

5. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Kotimaisten kielten keskus toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti keskittyen ydintehtäviinsä ja ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Kotus edistää edelleen avointa julkaisemista tarjoamalla sanakirjoja, muita julkaisujaan ja aineistojaan avoimesti verkossa.

Palvelulupaus

Kotuksen palvelulupaus on sopimuksen liitteenä.

	2015	2016	2017	2018	2020
Indikaattorit	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite	tavoite
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA					
i. Suoritteet ja julkishyödykkeet					
1: Julkaisujen määrä (sivua)	4 203	4 998	3 000	3 500	3 500
2: Kielineuvonta (vastauksia) (kpl)	6 698	6 758	5 500	6 000	6 000
3: Esitelmät ja asiantuntijatehtävät (kpl)	373	340	400	400	400
4: Kielenkäytön opetus (tuntia)	1 130	763	1 100	1 100	1 100
5: Verkkosanakirjojen sana-artikkelit (kpl/vuosi)	50 591	59 100	66 780	83 000	41 150
6: Sähköiset aineistot (kumuloituva, yksikköä*)	70 500	119 822	185 000	190 000	200 000
7: Asiakas palaute (asteikko 1-4)	-	-	3	3	3

ii. Palvelukyky ja laatu

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS**

8: Julkaisujen sivumäärä (sivua/htv)	428 (9,8)	420 (11,9)	269	294	294
9: Kielineuvonta (vastauksia/htv)	3 642 (1,8)	2 466 (2,7)	2 391	2 190	2 190
10: Esitelmät ja asiantuntijatehtävät (kpl/htv)	43 (8,8)	26 (13,3)	50	30	30
11: Kielenkäytön opetus (tuntia/htv)	360 (3,1)	155 (4,9)	300	223	223
12: Verkkosanakirjojen sana-artikkelit (kpl/htv)	1 832 (27,6)	1 558 (37,9)	2 783	2 188	1 085
13: Sähköiset aineistot (yksikköä/htv)	15 206 (4,6)	15 303 (7,83)	16 727	24 266	25 543

* Indikaattori kuvaa kumuloituvasti sähköisten aineistojen karttumista ja jalostusastetta.

** Toiminnallinen tehokkuus (kpl/htv) ilmaisee tuotoksen määrän kappaleina yhtä henkilötyövuotta kohden. Toteumissa myös suluissa luku, kuinka monta htv:tä ao. tehtävää teki.

Lihavoidut indikaattorit sisältyvät vuoden 2018 valtion talousarvioon.

6. VOIMAVAROJEN HALLINTA

a. Henkilöstöresurssit

Kotimaisten kielten keskus kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi sekä oikein kohdentuva osaaminen.

Toimenpide 1: Kotimaisten kielten keskus arvioi ja kehittää suunnitelmallisesti johtamistaan, osaamisen kehittämistään ja asiantuntijatyönsä edellytyksiä.

	2015	2016	2017	2018	2020
Indikaattorit	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite	tavoite
1: Työtyytyväisyysindeksi (VM baro)	3,25	3,51	3,4	3,4	3,4
2: Sairauspoissalot (pv/htv)	6,2	8,3	<8	<8	<8
3: Henkilötyövuodet (htv)	76,7	78,9	77	77	77
4: Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	2,7	2,9	5	5	5
5: Johtaminen (VM baro johtajuusindeksi)	3,1	3,48	3,3	3,4	3,4

Lihavoidut indikaattorit sisältyvät vuoden 2018 valtion talousarvioon.

b. Toimitilat ja muut toimintaedellytykset

Kotimaisten kielten keskuksen hankintapolitiikka (palvelut mm. Valtori ja kilpailutukset/puitesopimukset) perustuu valtionhallinnon keskitettyihin palveluihin ja Kotimaisten kielten keskuksen toimitilat vastaavat pääasiallisesti Valtion toimitilastrategian 2020 tavoitteita.

Toimenpide 1: Kotimaisten kielten keskuksen toimitiloja kehitetään valtion toimitilastrategian mukaisesti. Sopimuskaudella ennakoidaan erityisesti toimistotilojen vähennyksiä ja vähittäistä siirtymistä työskentelyyn monitilaympäristöissä.

Toimenpide 2: Kotimaisten kielten keskus hyödyntää maksimaalisesti valtion keskitettyjä palveluja, hankintoja ja puitesopimuksia.

Toimenpide 3: Kotimaisten kielten keskus ylläpitää ja kehittää kustannustehokkaasti tietojärjestelmiään osana julkisen hallinnon yhteistä kokonaisarkkitehtuuria.

	2015	2016	2017	2018	2020
Indikaattorit	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite	tavoite

Indikaattori 1: Toimistotilojen käyttö (m2/hlö)	23,1	17,4	19,3	19,3	19,3
Indikaattori 2: Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)*					

* Kotuksen kaikki keskeiset hankinnat ja palvelut hankitaan Hanselin puitesopimustoimittajilta suoraan tai kilpailuttamalla.

c. Rahoitus

Mom. 29.40.03 määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1000 euroa) verrattuna TA2017

Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	-2
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-6
Toimintameno säästö (HO 2015)	-20
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-3
Palkkaliukumassäästö	-1
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-1
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	1
Vuokrien indeksikorotus	1
Tasomuutos	-1
Yhteensä	-32

Momentti	TA2016	TA2017	TA2018
29.40.03 Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot *	1 249 000	1 145 000	1 113 000
IILTAE2016	11 000		
29.40.53.03 Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen,	3 627 000		
Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan **			
tilijaottelun muutos 25.5.2016	162 000		
29.40.03 Rahapelitoiminnan voittovarot tieteen edistämiseen, Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan **		3 627 000	3 627 000
29.43.53.4 Rahapelitoiminnan voittovarot tieteen edistämiseen Nimimarkiston digitointiin aineiston saatavuuden parantamiseksi		235 000	
TA:n mukaiset:			
Bruttomenot (29.40.03)	1 749 000	1 645 000	1 563 000
Bruttotulot	500 000	500 000	450 000
Nettomenot	1 249 000	1 145 000	1 113 000

*IILTAE2016: Vähennyksenä 5 000 euroa VaEL-maksun väliaikaisesta alentamisesta ja lisäyksenä 16 000 euroa valtion vuokrajärjestelmässä käyttöön otetun omakustannusperiaatteen vaikutuksen tarkistuksesta johtuen.

**2016: määräraha sisältää 60 000 euron tasomuutoksen kompensointina tietovarantojen avaamisesta verkossa ja 250 000 euroa seuraaviin hankkeisiin: maahanmuuttajasanakirja suomi-somali, suomi-kurdi sekä Palvelut verkkoon -hanke. Tilijaottelun muutos 25.5.2016: 162 000 euroa muuttokustannuksiin.

2017: määräraha sisältää 250 000 euroa seuraaviin hankkeisiin: maahanmuuttajasanakirjat suomi-somali ja suomi-kurdi- kielet sekä Palvelut verkkoon -hanke.

2018: määräraha sisältää 250 000 euroa seuraaviin hankkeisiin: maahanmuuttajasanakirjat suomi-somali ja suomi-kurdi- kielet sekä Palvelut verkkoon -hanke.

Viraston liiketaloudellisten palveluiden hinnoittelun tulee olla sellaista, että palvelut tuottavat voittoa. Mikäli viraston yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus ylittää 30 %, toiminnan tulee tukea vahvasti viraston ydintoimintoja.

7. MUUT ASIAT

Kotus edistää toiminnassaan sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä kestäväen kehityksen toimia.

Riskienhallinta

Kotus suunnittelee toimintansa ennakoivasti ottaen huomioon ulkoiset ja sisäiset riskit ja niihin varautumisen. Viime vuosien niukoista resursseista johtuen Kotus ei ole useimmiten voinut palkata uutta henkilöstöä eläköityneiden tilalle, minkä vuoksi viraston ikärakenne painottuu vanhempiin ikäluokkiin. Eläköityvien määrä kasvaa lähivuosina ja virastosta poistuu keskeistä asiantuntijuutta. Myös valtion yhteisten tietohallintoratkaisujen mukanaan tuomat muutokset aiheuttavat epävarmuutta sekä talouteen että toiminnallisuuteen. Osastorajat ylittävien hankkeiden resurssi- ja aikatauluongelmat aiheuttavat toiminnalle sisäisen riskin.

Kotus ennakoii vuosittaisessa henkilöstösuunnitelmassaan osaamisen ja hiljaisen tiedon siirtymisen hallitusti. Riskienhallinnasta laaditaan toimenpidesuunnitelma, jonka etenemisestä raportoidaan vuonna 2019.

8. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain sopimuskauden aikana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kotuksen välillä käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä. Kotus raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä ja vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan.

Kotus raportoi sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä sekä konkreettisista toimistaan kestävän kehityksen huomioimiseksi toiminnassaan sekä vuoden 2018 toiminnasta alkaen palvelulupauksesta ja riskienhallinnasta tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä.

ALLEKIRJOITUKSET

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Ulla-Maija Forsberg
Johtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Toni Nykänen
Hallintopäällikkö

LIITE

Kotimaisten kielten keskuksen palvelulupaus

Kotimaisten kielten keskus tuottaa kansalaisille kielenhuoltoon, sanakirjoihin ja kieliaineistoihin liittyviä palveluja sekä suomeksi että ruotsiksi. Palvelut tarjotaan pääosin verkossa osoitteessa www.kotus.fi. Tarjolla on mm. Kielitoimiston sanakirja (lähes 3 miljoonaa hakua vuonna 2016) ja muita sanakirjoja. Verkkopalvelu sisältää laajan valikoiman kielitietoa ja -neuvoja sekä artikkeleita ja blogeja. Sivustolla on 1,7 miljoonaa käyntiä vuodessa. Lisäksi Kotus tuottaa digitaalisia kieliaineistoja ja tarjoaa niitä kansalaisten ja tutkijoiden käyttöön verkossa Kotuksen sivujen, Kielipankin ja CSC:n palvelujen (erityisesti AVAA ja IDA) kautta sekä ruotsin osalta myös Språkbankenin kautta.

Kieli- ja nimineuvonta on Kotuksen tunnetuin palvelu. Siitä tarkempi palvelulupaus seuraavassa.

Tavoite: Asiakas saa vastauksen suomen tai ruotsin kielen käyttöä tai nimitystä koskevaan kysymykseensä.

Sähköinen palvelukanava: Kielitoimiston ohjepankki (www.kielitoimistonohjepankki.fi, itsepalvelu 24/7, kieliohjeita, nimiohjeita, hakutoiminto, ohjeita haun ja ohjepankin käyttöön, suunnitteilla käyttöohjeita myös videona). Ruotsin kielen vastaava osoite on www.sprakinstitutet.fi/sv/sprakhjalp.

Tukipalvelut: puhelinneuvonta (kielineuvonta, nimineuvonta, ruotsiksi myös sähköpostineuvonta), suunnitteilla kokeiluna 2017 myös suomen kielen tsättineuvonta (kielineuvonta, nimineuvonta).

Kieli- ja nimineuvonnan itsepalveluprosessi

Asiakas menee Kielitoimiston ohjepankkiin www.kielitoimistonohjepankki.fi tai ruotsin kielen ohjepalveluun www.sprakinstitutet.fi/sv/sprakhjalp ja etsii sieltä vastauksen kysymykseensä (esimerkiksi hakutoiminnolla).

Kieli- ja nimineuvonnan tukipalveluprosessit

Ellei asiakas löydä Kielitoimiston ohjepankista sopivaa ohjetta tai pysty soveltamaan ohjetta omaan kieli- tai nimikysymykseensä, hän voi ottaa yhteyttä tukipalveluihin:

Asiakas soittaa kieli- tai nimineuvontapuhelimeen näiden aukioloaikoina (vuonna 2018 kielineuvonta ma-pe 10-12, nimineuvonta to 10-12) ja kysyy kysymyksensä neuvojalta, joka vastaa siihen saman puhelun aikana. Tavoiteaikataulu puhelun alusta kysymykseen vastaamiseen: 2-15 minuuttia. Laajemmat selvitykset ovat maksullista palvelua.

Asiakas lähettää kysymyksensä kieli- tai nimineuvontatsättiin tsättipäivystysaikana (2 tuntia kerrallaan; palvelua on kokeiltu vuonna 2017) ja saa vastauksen saman päivystysajan kuluessa. Tavoiteaikataulu kysymyksen lähettämisestä vastauksen lähettämiseen on enintään 2 tuntia.

Ruotsin kielestä neuvoa tarvitseva soittaa neuvontaan ti-to klo 13-15 tai lähettää kysymyksensä sähköpostitse. Sähköpostikysymykseen kysyjä saa vastauksen kahden arkipäivän sisällä.

Kieli- ja nimineuvonnan lopputuote

Asiakas saa vastauksen suomen tai ruotsin kielen käyttöä tai nimitystä koskevaan kysymykseensä.